

تحلیل محتوای کمی و کیفی

بیانات رهبر معظم انقلاب (مد ظله العالی) در دیدار مسئولان نظام و سفرای کشورهای اسلامی به
مناسبت سالروز مبعث پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم)

معاونت پژوهش و برنامه‌ریزی

دفتر مطالعات و تحقیقات

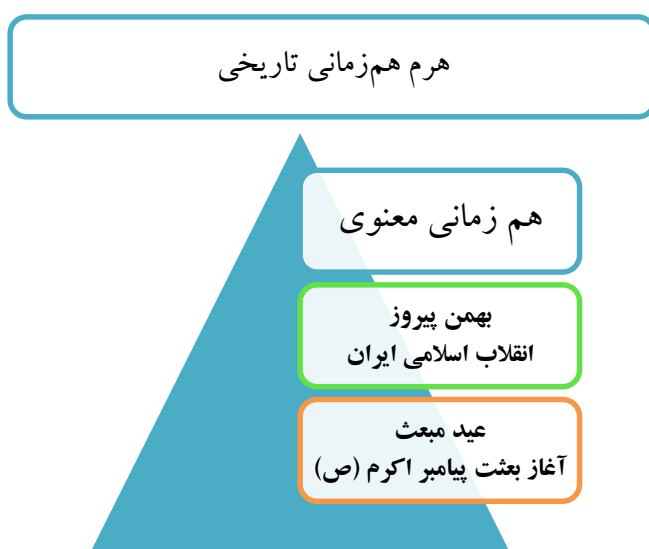
بهمن ۱۴۰۳

بیانات در دیدار مسئولان نظام و سفرای کشورهای اسلامی به مناسبت سالروز مبعث پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم)

بسم الله الرحمن الرحيم

و الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على سيدنا و نبينا ابي القاسم المصطفى محمد و على آله الاطيبين الاطهرين المنتجبين
الهداة المهديين سيما بقيه الله في الارضين.

تبریک عرض میکنم عید سعید مبعث را به شما حضار محترم، به همه ی ملت ایران، به همه ی امت بزرگ اسلامی و به همه ی آزادی خواهان و آزادگان عالم. مبعث پیغمبر اکرم برای آزادگان عالم هم حقیقتاً عید است. امسال، عید مبعث با بهمن پیروز هم زمان شده.

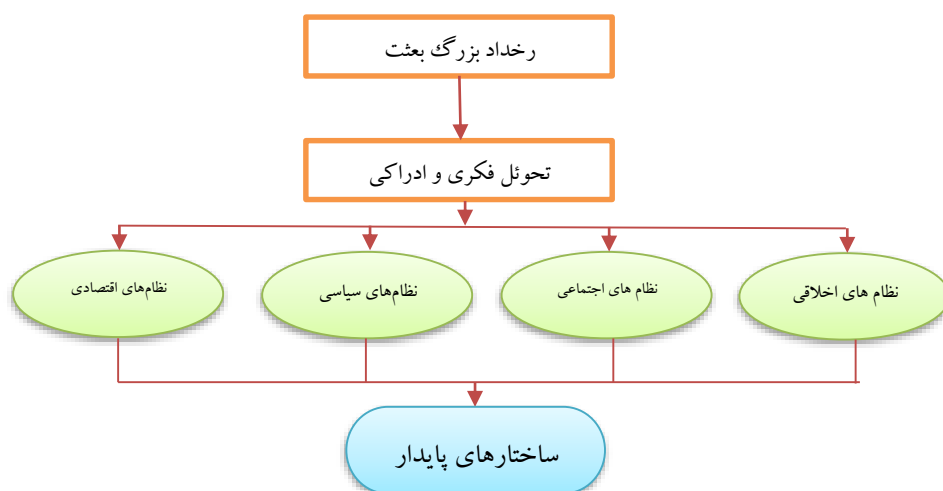
امیدواریم که جریان بهمن، جریان انقلاب اسلامی، حرکتی که ما داریم میکنیم و نیت بنیان گذار این حرکت، تبعیت از پیغمبر و بعثت بوده است، ان شاء الله در همین طریق ادامه پیدا کند و راه خودش را پیش ببرد.

تشکر میکنم از بیانات بسیار خوب و مفید رئیس جمهور محترممان. امیدواریم ان شاء الله توفیق پیدا کنیم و به این مطالبی که ایشان اشاره کردند، به توفیق الهی ان شاء الله عمل کنیم. یک کلمه ای درباره ی بعثت عرض میکنم، بعد هم یک جمله درباره ی مسائل پیرامون خودمان.

بعثت یکی از مبارک ترین و بزرگ ترین رخدادهای عالم وجود و تاریخ بشریت است؛ یعنی یک حادثه ی معمولی نیست، [بلکه] جزو برترین حوادث تاریخ بشریت است. خب، حوادث بزرگ کارکردهای زیادی در زمینه های مختلف فردی و اجتماعی دارند، لکن یکی از مهم ترین و شاید بشود گفت مهم ترین کارکردهای رخدادهای بزرگ عبارت است از:

ایجاد تحوّل فکری و ادراکی در مخاطب. آن وقتی یک تحوّل عظیم و یک حادثه‌ی بزرگ خواهد توانست در واقعیت زندگی مردم اثر بگذارد و ماندگار بشود که قادر باشد تحوّل فکری در مخاطب خود به وجود بیاورد. فکر که درست شد، عمل هم درست خواهد شد؛ عمده این است. نظام زندگی بر اساس آن اندیشه‌ای و آن فکری است که در اداره‌کنندگان زندگی وجود دارد. اگر تحوّل فکری و ادراکی و فهم عالم وجود در انسانها و

تأثیر بعثت بر تحوّل فکری و اجتماعی

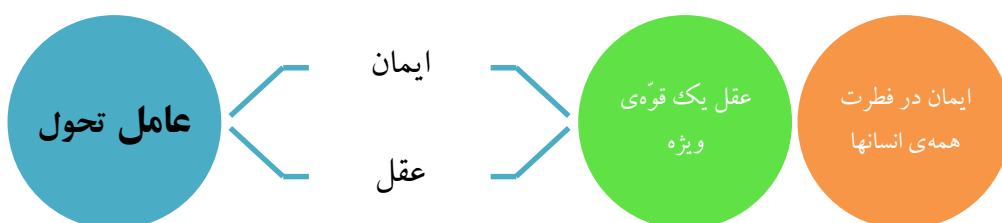

در جوامع به وجود آمد، آن وقت نظامهای سیاسی، اقتصادی، نظامهای اخلاقی، نظامهای اجتماعی بر اساس آن به وجود خواهد آمد و تشکیل خواهد شد. بعثت پیغمبر اکرم از این جهت برجسته است.

[البته] جهات برجستگی بعثت از همه‌ی حوادث گوناگون دیگر متعدّد است که خب محلّ بحث ما نیست، اما در همین خصوصیت هم بعثت نبی اکرم فوق‌العاده است: تحوّل که به وجود آورد؛ با چه کسانی، چه افکاری، چه رفتاری و چه جامعه‌ای مواجه شد و آنها را تبدیل کرد به چه انسانهایی، به چه جامعه‌ای، به چه مردمی؛ چه در زمان خود و چه در طول زمان.

خب، عامل این تحوّل چیست؟ یعنی همه‌ی پیغمبران، از جمله پیغمبر عظیم‌الشّان اسلام وقتی میخواهند این تحوّل را انجام بدهند، ابزارشان چیست؟ آن عاملی که این تحوّل را به وجود می‌آورد چیست؟ دو چیز است: «عقل» و

«ایمان». عقل

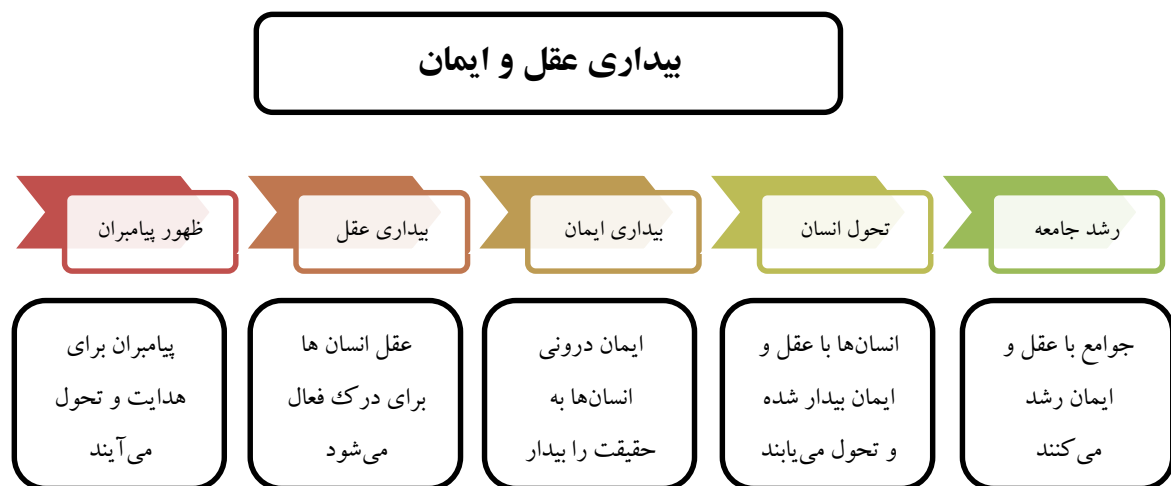
یک قوه‌ی ویژه‌ای است که خدای متعال در همه‌ی انسانها به ودیعت گذاشته

که بعضی از انسانها آن را فعّال میکنند، از آن استفاده میکنند، بسیاری هم آن را فعّال نمیکند. ایمان هم مثل عقل [است]؛ در فطرت همه‌ی انسانها ایمان به حقیقت، ایمان به خدا وجود دارد، [اما] انسانها فراموش میکنند. پیغمبران می‌آیند عقل را بیدار میکنند، تا انسان را به یاد ایمانش بیندازند. شما ملاحظه کنید در قرآن، «ذکر» – به یاد آوردن

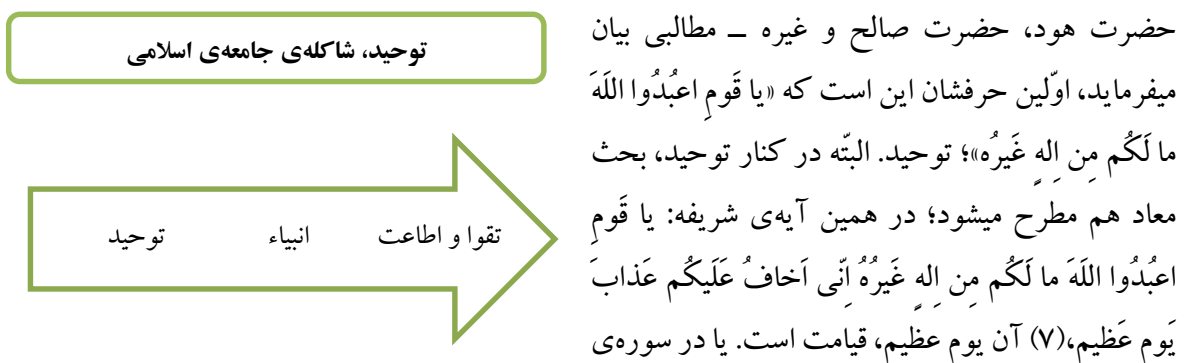
– چقدر تکرار شده. این ایمان در من و شما هست؛ باید آن را به یاد ما بیاورند، باید ما را به آن متوجه کنند. وقتی که عقل و ایمان زنده شد، زندگی رشد میکند؛ هر کدام کارکردی دارند. آن وقت انسان برخوردار از عقل و ایمان قادر میشود که راه زندگی را، صراط مستقیم را پیدا کند و در آن حرکت کند.

در قرآن، حالا مثلاً در مورد عقل، شواهدی قرآنی که بخواهیم عرض بکنیم، دهها بار تکرار شده است: أَفَلَا يَعْقِلُونَ، لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ، لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ، أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ، وَ قَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ. یعنی مسئلهی عقل، **توجه به عقل و به کار بردن عقل در قرآن یک قلم برجسته‌ی از تعلیم قرآنی است.** هر کسی مسلمان است بداند که سروکارش باید با عقل باشد، با عقل کار کند، از عقل استفاده کند، عقل خودش را رشد بدهد، تربیت کند.

در مورد ایمان هم در دعوت همه‌ی انبیا اول چیزی که گفته شده است، **توحید است.** توحید فقط

یک اعتقاد ساده به اینکه خدایی هست و واحد است، نیست؛ توحید، شاکله‌ی جهان‌بینی اسلامی است. جهان‌بینی اسلامی را از هر طرف که نگاه کنیم به توحید میرسیم و همین **توحید، شاکله‌ی جامعه‌ی اسلامی** را هم تشکیل میدهد. لذا شما ملاحظه کنید مثلاً در سوره‌ی اعراف، آنجایی که راجع به پیغمبران و دعوت آنها – حضرت نوح،

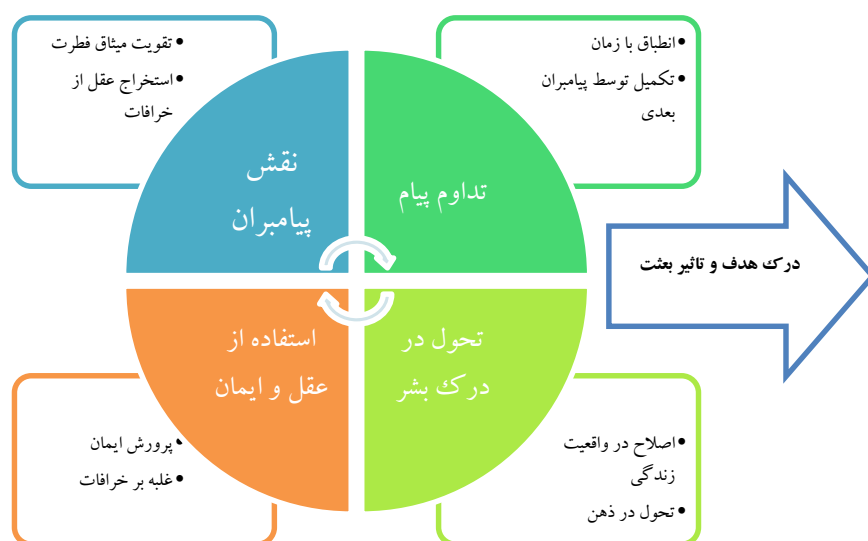

شعراء، آنجا هم باز همین جور، اسم پیغمبران یکی یکی آمده، اولین حرفشان این است که «فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا»؛ (۸) تقوای الهی. اطاعت از پیغمبر هم به خاطر این است که وقتی که خدای متعال پیغمبر را مبعوث کرد، او کمک میکند به عقل انسان برای اینکه خطا نکند، اشتباه نکند، عوضی نبیند، سراب را آب نپندارد؛ **انبیا** [کارشان این است]. لذا «أَطِيعُوا» هم دنبال این می آید به خاطر همین که [انسان] یک **راهنمایی** داشته باشد تا کمکش کند.

آن وقت امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) میفرماید: وَاتَرَأَيْهِمْ أَنْبَاءَهُ لَيْسَتْ أَدْوَاهُ مِثْلَ فِطْرَتِهِ وَيُذَكِّرُوهُمْ مَنْسَى نِعْمَتِهِ وَيَحْتَجُّوْا عَلَيْهِم بِالْبَلَاغِ وَيُثِيرُوا لَهُمْ دَفَائِنَ الْعُقُولِ؛ (۹) خدای متعال پیغمبران را برای این چیزها، برای این هدفها مبعوث فرموده: میثاق فطرت، منسی نعمت، بعد هم برانگیختن دینه‌های عقل؛ وَ يُثِيرُوا لَهُمْ دَفَائِنَ الْعُقُولِ؛ استخراج کند این دینه‌ها را؛ حالا این دینه به چه معنا است؟ یا به معنای گنج است – که ما دینه که میگوییم، معمولاً مرادمان گنج است و آن را اراده میکنیم – یا نه، [به معنای] عقلهای دفن‌شده‌ی در زیر خرافات و توهمات و تصورات باطل و حرفهای گوناگون و مکتبهای گوناگون و غیره [است]. آن حرف حقیقی و حرف درست، آن یک کلمه‌ی صحیح «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» گاهی دفن میشود. آن فهم عقلانی صحیح در زیر این حرفهای باطل گاهی دفن میشود، فراموش میشود؛ یکی از این دو معنا مراد آن بزرگوار است. پیغمبران می‌آیند که عقل را از زیر اینها استخراج کنند، بیرون بیاورند. خب، این حالا راجع به بعثت.

ما [باید] چه کار کنیم؟ این جور عرض میکنم که به نظر من بعثت یک حادثه‌ی دفعی نیست. یک وقت یک برقی میزند و خاموش میشود؛ بعثت این جوری نیست؛ البته چرا، برای منافق این جور است: ذَهَبَ اللَّهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلُمَاتٍ لَا يُبْصِرُونَ؛ (۱۰) آدمی که از ته دل ایمان ندارد، یک برقی میزند، یک روشنایی‌ای برایش پیش می‌آید، بعد در زیر اهواء، هوسها، فراموشکاری‌ها، غفلتها و بقیه‌ی عیوبی که دارد خاموش میشود. اما در غیر منافق، در جریان طبیعی عالم، کل بعثت یک جریان است، یک امر مستمر است؛ مال یک زمان خاص، مال یک روز خاص نیست، مال همیشه است؛ نه فقط بعثت رسول اکرم، [بلکه] همه‌ی انبیا؛ حرف اصولی انبیا [مال] همیشه است. در قرآن کریم به کفار میگوید: خب شما که ادعا میکنید، یک کتابی بیاورید که از این دو کتاب هدایت‌کننده‌تر باشد؛ (۱۱) «دو کتاب» یعنی یکی قرآن و یکی تورات. ما به انبیا ایمان داریم؛ به همه‌ی انبیا ایمان داریم؛ منتها وقتی یک نبی بعدی آمد، حرف نبی قبلی را تکمیل میکند، پس [حرف] او منسوخ میشود. نسخ به این معنا است: [حرف] او را تکمیل میکند، یک چیزهایی‌اش را عوض میکند و یک چیزهایی‌اش را بر طبق زمان تکمیل میکند. بنابراین این جریان – جریان دین، جریان بعثت – یک جریان مستمر و همیشگی است.

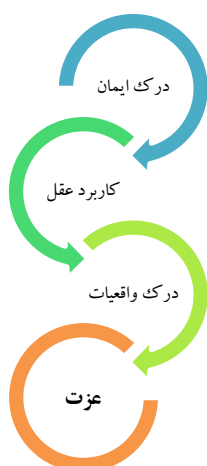
«همیشگی است» یعنی چه؟ یعنی در همه‌ی دوره‌ها میشود از برکات بعثت استفاده کرد؛ یعنی همان تحوّل که در اوّل بعثت به وجود آمد و خود نبیّ مکرمّ اسلام سینه سپر کرد و آمد وسط میدان و کارها را خودش با آن تلاش

غیر قابل توصیف انجام داد، این [تحوّل] در همه‌ی زمانها به تناسب – تناسب انسانها، با تفاوت ما با آن قله‌ی عظیم – ممکن است؛ منتها شرطش چیست؟ شرطش این است که آن دو عاملی را که آن بزرگوار در اختیار گرفت و به کار برد، به کار ببریم: یعنی عقل و ایمان. اگر عقل و ایمان

را ما به کار بیندازیم، بعثت به وجود می‌آید، تحرّک به وجود می‌آید، تحوّل به وجود می‌آید. تحوّل در ذهن، تحوّل در واقعیت زندگی را به وجود می‌آورد؛ مشکلات برطرف میشود، اصلاح میشود. درسی که باید از بعثت بگیریم این است.

راهکارهای دستیابی به عزت و قدرت پایدار در جوامع اسلامی

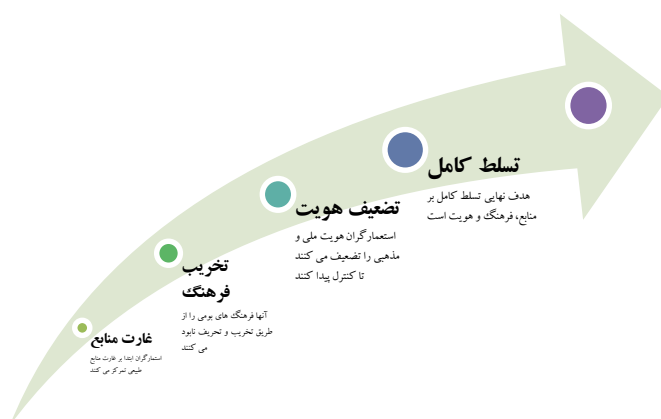
امروز مخاطب این حرف، خود ما دولتهای مسلمان و ملت‌های مسلمان هستیم؛ همه‌ی ما مخاطبیم. باید بدانیم اگر در دنیا چیزی مطالبه میکنیم یا امید به لطف الهی در آخرت بسته‌ایم، باید به مفهوم بعثت و مقتضای بعثت و حرکت بعثت متشبّث بشویم. مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا؛ (۱۲) عزّت آنجا است. عزّت یعنی کسی دارای حالتی باشد که هیچ عامل بیگانه‌ای نتواند بر روی او اثر سوء بگذارد؛ این عزّت است. إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا. (۱۳) نه دشمن، نه عوامل گوناگون فکری، روحی، خارجی، جسمانی، روحانی –

همه‌جور – نمیتوانند اثر بگذارند وقتی که عزّت وجود داشته باشد. یا در آیه‌ی شریفه [ی دیگری میفرماید]: وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ؛ (۱۴) اگر ایمان باشد، شما برترین هستید، بالاترین هستید.

خب، کارکرد عقل را امروز ما در دنیا مشاهده کنیم و عقل را به کار بیندازیم؛ اگر عقل را به کار بیندازیم، میتوانیم خیلی از مفاهیم عالم را بفهمیم. در دعا [هست که] «اللَّهُمَّ اعْطِنِي نَصْرًا فِي دِينِكَ وَقُوَّةً فِي عِبَادَتِكَ وَفَهْمًا فِي خَلْقِكَ»؛ (۱۵) درک واقعیات جامعه‌ی بشری؛ این [واقعیات] را درک بکنیم. ما به عنوان جمهوری اسلامی، به عنوان ایران اسلامی، به عنوان مسئولان سیاسی یک کشور بزرگ و مهم – کشور عزیز ما یک کشور واقعاً استثنائی است از جهات گوناگون – باید توجه بکنیم و بفهمیم این حقایق را که در عالم وجود دارد.

استعمارِ قدرتهای ظالم، در درجه‌ی اول و در مرحله‌ی اول، از **غارث منابع** شروع کرد. شما [اگر] بخوانید تاریخ استعمار را، اولین چیزی که اینها هدف قرار دادند و دنبال کردند، منابع طبیعی بود؛ در مرحله‌ی اول از اینجا شروع کردند؛ این یک مرحله است. مرحله‌ی بعدی، **تخریب فرهنگهای اصیل ملت‌ها** بود. داستان تلخی است این داستان؛ یعنی شرح این مطلب از آن چیزهایی است که واقعاً گریه‌آور است که اینها چه کردند با ملت‌ها و با تمدن‌ها! در همین آفریقایی که شما ملاحظه میکنید، تمدنهایی وجود داشته، فرهنگهای اصیلی وجود داشته؛ اینها آمدند وارد شدند همه‌چیز را به هم ریختند، همه‌چیز را خراب کردند، تخریب کردند و در واقع، اینجا هم غارت کردند؛ غارت فرهنگی. و در مرحله‌ی بعدی، **چشم به هویت ملی و دینی ملت‌ها** دوختند تا آن را تحت تصرف بگیرند.

مراحل استعمار

ما امروز دچار هر سه مرحله‌ی استعماریم. امروز هم دستگاه‌های قدرت زورمند شیطانی عالم، هم به **منابع طبیعی کشورها و ملت‌ها چشم دارند و نظر سوء دارند، هم به فرهنگ اصیل آنها، هم به هویت ملی و اسلامی آنها نظر دارند و درصدد تخریب اینها، درصدد تصرف اینها هستند.** البته همه یک جور نیستند؛ در رأس اینها آمریکا است. امروز آن توصیفی که ما برای استعمار و استکبار میکنیم، مصداق اتمش دولت آمریکا است که زیر نفوذ قدرتمندان مالی دنیا است؛ یعنی امروز قدرتمندان درجه‌ی یک مالی دنیا بر تعدادی از

حکومت‌های غربی – که از جمله‌ی آنها و شاید هم بیشترین آنها دولت آمریکا است – مسلطند؛ به تعبیر رایج خودشان، کارتل‌ها و تراست‌ها و امثال اینها مسلطند و نقشی هر سه مرحله‌ی استعمار را اینها دارند میکشند. اینکه می‌بینید هر روزی یک سوغات تازه‌ی عملی در زمینه‌های بشری، در زمینه‌های جنسی، در زمینه‌های مالی، پی‌درپی بروز میکند، ناشی از این است؛ [یعنی] همین تغییر هویت ملت‌ها، تغییر مصالح ملت‌ها و کشاندن آنها به سمت خودشان.

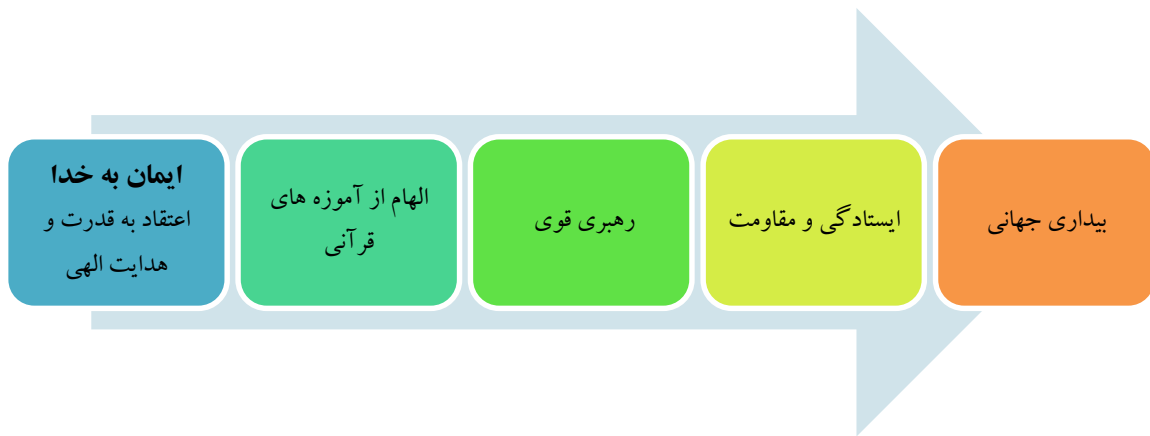
قرآن توصیف روشنی دارد: [میفرماید:] «وَدَّوْا مَا عَنَّتُمْ»؛ هر چیزی که شما را دچار مشکل میکند، دشمنان شما، کفار، و کسانی که تابع شیطان هستند و شیطانی حرکت میکنند، آن را دوست میدارند. «قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاءُ مِنْ أَفْوَهِهِمْ وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ»؛ (۱۶) دشمنی در زبانشان هم پیدا است؛ حرف هم که میزنند، نطق هم که میکنند، دشمنی‌شان را نشان میدهند؛ حرکت هم که میکنند، دشمنی را نشان میدهند، اما آنچه در دلشان هست بیشتر است؛ آنچه دشمنی آنها را [ایجاد میکند]. گاهی اوقات، در یک مواردی این دشمنی‌ها ظاهر میشود؛ یعنی یک جاهایی همان ضمایر خصمانه‌ی خبیث در مواردی خودشان را نشان میدهند. مثلاً فرض کنید در کنگره‌ی آمریکا برای تگه‌تگه شدن هزاران کودک، نمایندگان بلند میشوند، برای قاتل کف میزنند و تشویقش میکنند! این همان «وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ» است که اینجا ظاهر میشود، اینجا [خودش را] نشان میدهد. چندین هزار کودک را تگه‌تگه کنند، بعد بیایند اینجا مورد تشویق قرار بگیرند! یا کاپیتان ناو وینسنس آمریکا بزند یک هواپیمای مسافربری را با حدود سیصد مسافر سرنگون کند و همه‌ی سرنشینان را هلاک کند، بعد به او مدال تشویقی بدهند. (۱۷) این «وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ» اینجا ظاهر میشود، اینجا نشان میدهد خودش را. اینها همیشه پشت لبخندهای دیپلماسی پنهان است؛ پشت لبخندهای دیپلماسی، این جور دشمنی‌ها، این جور کینه‌ها، این باطن خبیث، پنهان است. چشمانمان را باز کنیم: وَفَهَّمَا فِي خَلْقِكَ. چشمانمان را باز کنیم؛ «تُسَرُّونَ إِلَيْهِمْ بِالْمَوَدَّةِ» (۱۸) نباشیم. حواسمان باشد که با چه کسی مواجهیم، با چه کسی معامله میکنیم، با چه کسی داریم حرف میزنیم؛ این را بدانیم. انسان وقتی که طرف خودش را شناخت، ممکن است معامله هم بکند اما میفهمد که چه کار باید بکند. باید بشناسیم، بدانیم.

به نظر من در دوره‌ی کنونی ما، این جریان مقاومت، این حرکت مقاومت، یک رشحه‌ای از همان بعثت است. مقاومت که از ایران اسلامی آغاز شد، بیدار کرد ملت‌های مسلمان را؛ بعضی از ملت‌های مسلمان را به صحنه آورد؛ ملت‌های مسلمان را عموماً بیدار کرد و وجدانهای بسیاری از غیر مسلمانها را هم بیدار کرد. نظام سلطه شناخته شد، شناسانده شد. بسیاری از ملت‌ها، نظام سلطه را نمی‌شناختند.

شما نگاه کنید به غزه! غزه‌ی منطقه‌ی محدود کوچک، رژیم صهیونیستی تا دندان مسلح و دارای پشتیبانی کامل آمریکا را به زانو درآورد؛ غزه رژیم صهیونیستی را به زانو درآورد! این شوخی است؟ این همان رشحه‌ای از بعثت است؛ این همان ایمان و عقل است؛ این همان تلاوت آیات قرآن است؛ این دل بستن به خدا است؛ این همان اعتقاد به «إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعاً» است. حزب الله سرافراز خسارتی در حد فقدان شخصیتی مثل سیدحسن نصرالله میبیند؛ این شوخی نیست! ما مگر چند انسان بزرگ در دنیا در قدوقواره‌ی سیدحسن نصرالله (رضوان الله تعالی علیه) – این شهید بزرگوار – داریم؟ یک چنین شخصیتی از بین حزب الله رفت؛ دشمن و دوست خیال میکردند حزب الله تمام شد؛ حزب الله نشان داد که نه فقط تمام نشده، در یک مواردی انگیزه‌اش بیشتر هم شده و توانست در مقابل رژیم صهیونیستی بایستد؛ این همان [رشحه‌ی بعثت] است. این مال مسلمانها بود.

پیروزی با اتکا به ایمان و مقاومت

در غیر مسلمانها وجدانها تکان خورد. آماری که به من دادند، در حدود ۳۰ هزار تظاهرات ضدّ صهیونیستی، ۳۰ هزار تظاهرات ضدّ صهیونیستی در ۶۱۹ شهر جهان در طول این مدّت به راه افتاد! مردم بیدار شدند؛ وجدانها بیدار شد؛ این مقاومت است؛ این مقاومت رشحه‌ای از بعثت است. در خود آمریکا عده‌ای جمع شدند – که آمریکایی بودند – گفتند: «مرگ بر آمریکا»؛ در خود آمریکا! این همان تحوّل ادراکی است؛ این همان چیزی است که انبیای عظام به آن همّت گماشتند، و بزرگ‌ترین و مهم‌ترین و شگفت‌انگیزترین نوع آن را رسول مکرم اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) در زمان خود و تا آخر دنیا به وجود آورد، و امروز مقاومت هم دارد آن را نشان میدهد. بنابراین حواسمان به این حقایق باشد و این آیه‌ی قرآن را فراموش نکنیم که «وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ».

والسّلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

❖ خلاصه جامع و کامل از بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار مسئولان نظام و سفرای کشورهای اسلامی

• مقدمه و تبریک عید مبعث

رهبر معظم انقلاب با تبریک عید سعید مبعث به حضار، ملت ایران، امت اسلامی و آزادیخواهان جهان، این روز را به عنوان یک رویداد بزرگ تاریخی و دینی معرفی می کنند. ایشان تأکید می کنند که انقلاب اسلامی ایران نیز با الهام از بعث پیامبر اکرم (ص) شکل گرفته و امیدوارند این مسیر ادامه یابد.

• اهمیت بعثت و تحول فکری

بعثت پیامبر اکرم (ص) به عنوان یکی از بزرگ ترین رویدادهای تاریخ بشر معرفی می شود که هدف اصلی آن ایجاد تحول فکری و ادراکی در انسان هاست. این تحول فکری پایه ای برای تغییرات اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و اخلاقی است. بعثت باعث شد تا جامعه ای جدید با افکار و رفتارهای نوین شکل بگیرد.

• عامل تحول: عقل و ایمان

دو عامل اصلی تحول در بعثت، عقل و ایمان هستند. عقل به عنوان موهبتی الهی در همه انسان ها وجود دارد، اما نیاز به بیداری و فعال سازی دارد. ایمان نیز در فطرت انسان ها نهفته است و پیامبران با بیدار کردن عقل، انسان ها را به یاد ایمان می اندازند. این دو عامل در کنار هم، زندگی انسان ها را متحول می کنند.

• توحید و معاد: پایه های جهان بینی اسلامی

توحید به عنوان شاکله اصلی جهان بینی اسلامی معرفی می شود و تمامی ابعاد زندگی فردی و اجتماعی بر اساس آن شکل می گیرد. در کنار توحید، اعتقاد به معاد نیز به عنوان یکی از اصول اساسی دین مطرح می شود.

• جریان مستمر بعثت

بعثت یک رویداد دفعی نیست، بلکه جریانی مستمر و همیشگی است که در تمامی دوره های تاریخ قابل استفاده است. این جریان با عقل و ایمان زنده می ماند و باعث تحول در زندگی انسان ها می شود.

• مقاومت: رشحه ای از بعثت

رهبر معظم انقلاب مقاومت در برابر استکبار جهانی را به عنوان رشحه ای از بعثت معرفی می کنند. ایشان به مقاومت مردم غزه و حزب الله لبنان در برابر رژیم صهیونیستی اشاره می کنند و تأکید می کنند که این مقاومت باعث بیداری وجدان های جهانی شده است.

• نقد استعمار و استکبار جهانی

استعمار در سه مرحله عمل می‌کند: غارت منابع طبیعی، تخریب فرهنگ‌های اصیل و حمله به هویت ملی و دینی ملت‌ها. امروز نیز قدرت‌های استکباری مانند آمریکا در صدد اجرای این نقشه‌ها هستند. رهبر معظم انقلاب با اشاره به جنایات آمریکا و رژیم صهیونیستی، تأکید می‌کند که دشمنی این قدرت‌ها با ملت‌های مسلمان عمیق و پنهان است.

• عزت و پیروزی با ایمان

ایشان با استناد به آیات قرآن، تأکید می‌کنند که عزت و پیروزی تنها با ایمان و اتکا به خداوند به دست می‌آید. ملت‌های مسلمان باید با تکیه بر عقل و ایمان، در برابر استکبار جهانی مقاومت کنند و از هویت ملی و دینی خود دفاع نمایند.

• نتیجه‌گیری

رهبر معظم انقلاب با تأکید بر لزوم بیداری و هوشیاری ملت‌های مسلمان، از همه می‌خواهند که با الهام از بعثت پیامبر اکرم (ص) و با استفاده از عقل و ایمان، در مسیر مقاومت و تحول گام بردارند. ایشان با اشاره به آیات قرآن، یادآوری می‌کنند که مؤمنان همواره برترین‌ها هستند و نباید در برابر دشمنان سست شوند.

❖ تحلیل محتوای کیفی متن سخنرانی

۱. محورهای اصلی متن

متن مورد بررسی سه محور عمده دارد:

- بعثت و تحول تاریخی و معرفتی آن
- عقل و ایمان به عنوان دو ابزار اصلی بعثت
- ضرورت استمرار بعثت در حیات اجتماعی و فردی

۲. تحلیل مفهومی متن

۲,۱. بعثت به عنوان یک رخداد تمدنی و تحولی بنیادین

- رهبر معظم انقلاب از ابتدا بعثت را نه صرفاً یک حادثه تاریخی، بلکه به عنوان یکی از «بزرگ‌ترین رخدادهای عالم وجود» معرفی می‌کند.
- تأکید بر تأثیر بعثت در «تحول فکری و ادراکی» نشان می‌دهد که گفتمان متن، نگاهی عمیق‌تر از سطح روایتی و تاریخی به موضوع دارد و آن را از منظر جامعه‌شناختی و معرفتی بررسی می‌کند.
- تحولات فکری منجر به تغییر در نظام‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و اخلاقی معرفی شده‌اند، که در اینجا می‌توان یک پیوستار تاریخی را مشاهده کرد که از سطح فردی آغاز و به سطوح کلان اجتماعی تسری می‌یابد.

۲,۲. عقل و ایمان؛ دو عنصر محوری تحول بعثت

- متن در جستجوی پاسخ به این پرسش است که چگونه بعثت تحولات فکری را ایجاد کرد. پاسخ آن در دو مقوله «عقل» و «ایمان» داده می‌شود.
- عقل در این متن به عنوان یک نیروی بالقوه در همه انسان‌ها مطرح می‌شود که برخی آن را فعال و برخی غیرفعال می‌کنند.
- ایمان نیز به عنوان امری فطری در انسان تعریف شده که در طول زمان فراموش می‌شود و پیامبران نقش «احیاکننده» آن را ایفا می‌کنند.
- نقش پیامبران در فعال‌سازی عقل و یادآوری ایمان به عنوان یک سازوکار در بعثت دیده می‌شود.

۲,۳. استمرار بعثت و لزوم پیگیری آن در جامعه

- متن با تأکید بر اینکه بعثت یک واقعه دفعی نیست، بلکه یک «جریان مستمر» است، آن را از سطح یک رخداد تاریخی به سطح یک مفهوم زنده در حیات اجتماعی ارتقا می‌دهد.
- این نگاه، گفتمان بعثت را از یک روایت صرفاً دینی خارج کرده و آن را به یک مفهوم فرازمانی و پویا تبدیل می‌کند که در همه ادوار قابل تحقق است.

- مقایسه‌ای که بین «مؤمنان» و «منافقان» در درک بعثت انجام شده، نشان می‌دهد که از نظر سخنران، بعثت برای کسانی که ایمان راستین ندارند، به صورت مقطعی و ناپایدار جلوه می‌کند، اما برای مؤمنان، یک مسیر مستمر در زندگی است.

۳. لایه‌های گفتمانی متن

۳,۱. گفتمان تحول‌خواهی دینی

- تأکید بر اینکه بعثت موجب تحول عمیق در جوامع می‌شود، متن را در گفتمان تحول‌خواهی دینی قرار می‌دهد.
- این نگاه به اسلام نه صرفاً به عنوان یک دین عبادی، بلکه به عنوان یک دین تحول‌گرا و تمدنی تفسیر شده است.

۳,۲. گفتمان عقل‌گرایی اسلامی

- تأکید بر نقش «عقل» و اشاره مکرر به آیات قرآن در مورد تعقل و تدبیر، متن را در چارچوب عقل‌گرایی اسلامی قرار می‌دهد.
- این گفتمان تلاش دارد دین را با عقلانیت پیوند دهد و از تفسیرهای سطحی و خرافی دور کند.

۳,۳. گفتمان استمرار انقلاب اسلامی

- متن در بخش‌های ابتدایی، بعثت را با «بهمن پیروز» (انقلاب اسلامی) مقارن می‌کند.
- این هم‌زمانی، نشان‌دهنده تلاش برای مشروعیت‌بخشی به انقلاب اسلامی در چارچوب گفتمان بعثت است.
- تأکید بر ادامه مسیر انقلاب اسلامی در همان مسیر بعثت، این گفتمان را تقویت می‌کند.

۴. غزه به عنوان تبلور عملی بعثت

- در بیانات، پیروزی غزه در برابر رژیم صهیونیستی، "رشحه‌ای از بعثت" توصیف شده است؛ یعنی انعکاسی از پیام و روح بعثت در دوران معاصر.
  - این ارتباط بر اساس چند محور کلیدی برقرار شده است:
- ✓ ایمان و عقل: مقاومت غزه ناشی از همان عقلانیت و ایمان الهی است که در بعثت نبی اکرم (ص) مورد تأکید قرار گرفته بود.
- ✓ تلاوت آیات قرآن: استناد به آموزه‌های قرآنی به عنوان محرک اصلی مقاومت.

✓ **اعتماد به وعده الهی:** اشاره به آیهی «إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعاً» (عزت از آن خداست) که روحیه مقاومت را تقویت می‌کند.

این بخش از بیانات نشان می‌دهد که استمرار معنوی بعثت، در میدان مبارزه‌ی غزه علیه رژیم صهیونیستی متجلی شده است.

• قیام غزه و مقاومت حزب الله به عنوان مصادیقی از همان جریان تحول آفرین بعثت مطرح می‌شود. اشاره به شهادت سید حسن نصرالله و بقای قدرت حزب الله، تأکیدی بر این نکته است که:

✓ **مقاومت** به عنوان امتداد بعثت اسلامی، با از دست دادن افراد متوقف نمی‌شود، بلکه قوی‌تر می‌شود.

✓ همان‌طور که پیامبر اسلام (ص) با وجود همه‌ی سختی‌ها بعثت را پیش برد، مقاومت اسلامی نیز همین مسیر را ادامه می‌دهد.

• بیداری جهانی و تحول ادراکی که از غزه آغاز شده، تنها محدود به مسلمانان نیست، بلکه وجدان‌های جهانی را نیز بیدار کرده است. ۳۰ هزار تظاهرات در ۶۱۹ شهر جهان به عنوان نشانه‌ای از این تحول معرفی شده است.

• اهمیت این نکته در این است که بعثت نه تنها در چارچوب امت اسلامی، بلکه در سطح جهانی یک تحول ایجاد می‌کند.

• این بخش به نقش پیامبران در ایجاد تحول فکری اشاره دارد و نشان می‌دهد که مقاومت امروز نیز همان مسیر را طی می‌کند.

• حتی در آمریکا، مردم علیه سیاست‌های دولت خود اعتراض کردند، که این بیداری، تجلی همان پیام انبیاء در قالب معاصر است.

نتیجه‌گیری

این متن، بعثت را به عنوان یک تحول بنیادین تاریخی، معرفتی و تمدنی معرفی می‌کند و سپس با برجسته‌سازی نقش عقل و ایمان، بر استمرار این تحول در حیات اجتماعی تأکید دارد. گفتمان‌های کلیدی متن شامل تحول‌خواهی دینی، عقل‌گرایی اسلامی و استمرار انقلاب اسلامی هستند که در مجموع، نگاهی پویا و تمدنی به بعثت ارائه می‌دهند.

پیروزی غزه در برابر رژیم صهیونیستی، گسترش مقاومت و بیداری وجدان‌های جهانی به عنوان نمونه‌هایی از استمرار بعثت معرفی شده‌اند و این تحلیل محتوایی نشان می‌دهد که رهبری، بعثت را از یک واقعه‌ی تاریخی صرف خارج کرده و آن را در قالب یک جریان زنده و تأثیرگذار بر تحولات سیاسی-اجتماعی امروز، به‌ویژه در موضوع غزه، ارائه می‌کند.

❖ تحلیل کمی سخنرانی

۱. کلیدواژه‌های پرتکرار

در این سخنرانی، برخی از کلیدواژه‌ها و مفاهیم به‌طور مکرر تکرار شده‌اند. در زیر، مهم‌ترین آن‌ها به همراه تعداد تکرار تقریبی ذکر شده است:

کلیدواژه	تعداد تکرار	توضیح
بعثت	۲۳ بار	به‌عنوان محور اصلی سخنرانی و رویداد بزرگ تاریخی و دینی
عقل	۲۳ بار	به‌عنوان ابزار اصلی تحول فکری و درک حقایق
ایمان	۱۵ بار	به‌عنوان عامل همراه عقل برای ایجاد تحول در زندگی انسان‌ها
مقاومت	۷ بار	به‌عنوان ریشه‌ای از بعثت و حرکت در برابر استکبار جهانی
استعمار	۶ بار	به‌عنوان پدیده‌ای مخرب که در سه مرحله (غارت منابع، تخریب فرهنگ، حمله به هویت) عمل می‌کند
توحید	۵ بار	به‌عنوان شاکله جهان‌بینی اسلامی و پایه اعتقادی دین
آمریکا	۴ بار	به‌عنوان نماد استکبار جهانی و قدرت شیطانی
صهیونیسم	۳ بار	به‌عنوان دشمن ملت‌های مسلمان و عامل ظلم
غزه	۳ بار	به‌عنوان نماد مقاومت در برابر رژیم صهیونیستی
تحول فکری	۴ بار	به‌عنوان هدف اصلی بعثت و حرکت انبیا
عزت	۳ بار	به‌عنوان نتیجه ایمان و مقاومت در برابر دشمنان

۲. موضوعات اصلی و تعداد اشاره‌ها

در این سخنرانی، چند موضوع اصلی به‌طور مکرر مورد اشاره قرار گرفته‌اند:

موضوع	تعداد اشاره	توضیح
اهمیت بعثت	۱۰ بار	بعثت به‌عنوان رویداد بزرگ تاریخی و دینی که باعث تحول فکری و اجتماعی شد
نقش عقل و ایمان	۸ بار	عقل و ایمان به‌عنوان ابزارهای اصلی تحول در زندگی انسان‌ها
مقاومت در برابر استکبار	۷ بار	مقاومت به‌عنوان ریشه‌ای از بعثت و حرکت در برابر ظلم جهانی
نقد استعمار و استکبار	۶ بار	استعمار به‌عنوان پدیده‌ای مخرب که در سه مرحله عمل می‌کند
توحید و معاد	۵ بار	توحید به‌عنوان پایه جهان‌بینی اسلامی و معاد به‌عنوان یکی از اصول دین
بیداری ملت‌های مسلمان	۴ بار	مقاومت باعث بیداری ملت‌های مسلمان و وجدان‌های جهانی شده است

۳. ارجاعات قرآنی و روایی

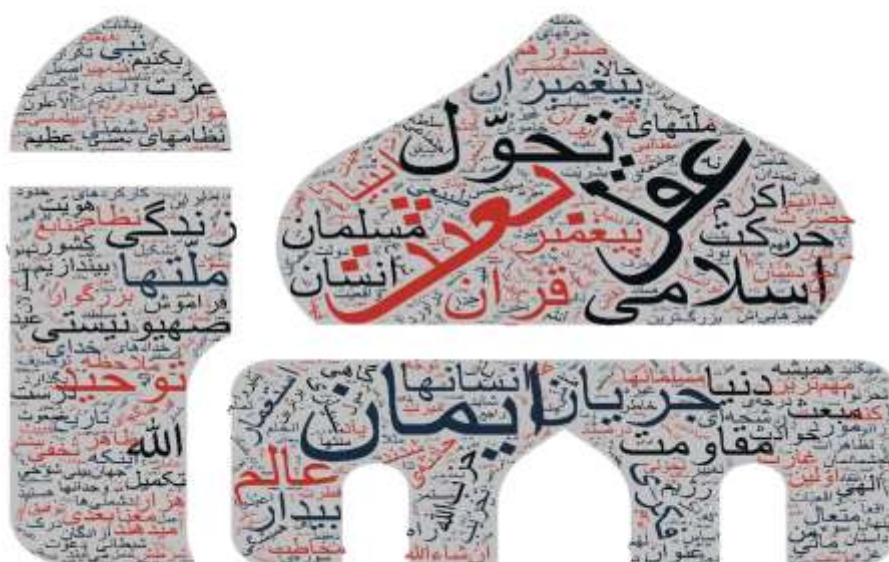
در این سخنرانی، رهبر معظم انقلاب به طور مکرر از آیات قرآن و روایات استفاده کرده‌اند. در زیر، برخی از این ارجاعات ذکر شده است:

آیه/روایت	تعداد اشاره	توضیح
«أَفَلَا يَعْلَمُونَ»، «لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ»، «لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ»	۴ بار	تأکید بر اهمیت عقل و تفکر در قرآن
«يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ» (سوره اعراف)	۳ بار	دعوت انبیا به توحید و عبادت خدا
«وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ»	۲ بار	تأکید بر عزت و برتری مؤمنان در برابر دشمنان
«إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا»	۲ بار	عزت تنها از آن خداست و مؤمنان با ایمان به آن دست می‌یابند

۴. تحلیل آماری

- تعداد کل کلمات: متن سخنرانی حدود ۲۵۰۰ کلمه است.
- تعداد کل جملات: حدود ۱۵۰ جمله.
- میانگین طول جملات: هر جمله به طور متوسط ۱۶-۱۷ کلمه دارد.
- تعداد ارجاعات به قرآن و روایات: ۱۰ بار.

۵. ابر کلمات

نتیجه‌گیری تحلیل کمی

- مفاهیم پرتکرار: بعثت، عقل، ایمان و مقاومت بیشترین تکرار را دارند و نشان‌دهنده محور اصلی سخنرانی هستند.

- موضوعات اصلی: اهمیت بعثت، نقش عقل و ایمان، مقاومت در برابر استکبار و نقد استعمار بیشترین توجه را به خود جلب کرده‌اند.

- ارجاعات قرآنی: آیات مربوط به عقل، توحید و عزت بیشترین ارجاع را داشته‌اند.

این تحلیل کمی نشان می‌دهد که سخنانی رهبر معظم انقلاب حول محور مفاهیم دینی، سیاسی و اجتماعی با تأکید بر عقل، ایمان و مقاومت شکل گرفته است.

آفتاب بعثت

مروری بر برخی ابعاد بعثت پیامبر اعظم ﷺ؛ مطرح شده در بیانات حضرت آیت الله خامنه‌ای

۱۳۹۷/۷/۹
KHAMENEI.IR

برکات بعثت

اثرگذاری در واقعیت
زندگی مردم

ایجاد نظام‌های سیاسی،
اقتصادی، اخلاقی و اجتماعی

ایجاد تحول فکری و
ادراکی در انسان‌ها

عوامل ایجاد تحول

ایمان

پیغمبران
انسان‌ها را به یاد
ایمان می‌اندازند

عقل

پیغمبران عقل
انسان‌ها را بیدار
و فعال می‌کنند

خصوصیت بعثت

یک جریان مستمر
و همیشگی

استفاده از برکات بعثت در همه
زمان‌ها به شرط به کار بردن عقل و ایمان

کارکرد عقل و ایمان

پیدا کردن راه زندگی
و صراط مستقیم

فهمیدن واقعیات
جامعه بشری

مفاهیم بعثت

عزت نزد خداست و ناتوانی اثرگذاری
دشمنان در صورت وجود عزت

اگر ایمان باشد،
شما برترین هستید.

جلوه‌های بعثت

حزب الله سرافراز با فقدان
سید حسن نصرالله،
تمام نشد و مقابل رژیم
صهیونی ایستاد

غزه کوچک، رژیم
صهیونی تا دندان
مسلح و دارای پشتیبانی
آمریکا را به زانو درآورد

آغاز مقاومت از ایران
اسلامی و بیداری ملت‌های
مسلمان و وجدان‌های
غیرمسلمان‌ها

جریان و حرکت
مقاومت در دوره
کنونی؛ رشحه‌ای
از بعثت پیغمبر ﷺ

